

ГУДЗИНСЬКА Людмила Юрійвна
канд. екон. наук, доц.,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
E-mail: august_l@ukr.net

ПІДВИЩЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК ЗАПОРУКА ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

ГУДЗИНСКАЯ Людмила Юрьевна
канд. экон. наук, доц.,
Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченко
E-mail: august_l@ukr.net

ПОВЫШЕНИЕ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ СПОСОБНОСТИ ФОНДА ГАРАНТИРОВАНИЯ ВКЛАДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ КАК ЗАЛОГ УКРЕПЛЕНИЯ ДОВЕРИЯ К БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЕ

HUDZYNSKA Liudmyla Juriivna
PhD in Economics, Associate Professor,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
E-mail: august_l@ukr.net

STRENGTHENING THE INSTITUTIONAL CAPACITY OF DEPOSIT GUARANTEE FUND AS A PRECONDITION TO INCREASING CONFIDENCE IN THE BANKING SYSTEM

Анотація. У статті акцентується увага на необхідності підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, з чим пов'язується можливість прискорення отримання вкладниками їх коштів, скорочення строків тимчасової адміністрації, удосконалення процесу роботи з активами (з метою збільшення суми чистих грошових надходжень від повернення активів) та унеможливлення їх виведення власниками, учасниками та/або керівниками банків, приведення принципів участі банківських установ у системі гарантування вкладів фізичних осіб до міжнародних стандартів (принципів). Реалізація завдання підвищення інституційної спроможності Фонду вбачається в наділенні Фонду компетенціями щодо централізації функцій з виведення неплатоспроможних банків з ринку на рівні Фонду, проведення реструктуризації заборгованості строком до кінця строку ліквідації банку тощо.

Ключові слова: система гарантування вкладів фізичних осіб, інституційна спроможність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Анотація. В статье акцентируется внимание на необходимости повышения институциональной способности Фонда гарантирования вкладов физических лиц, с чем связывается возможность ускорения получения вкладчиками их средств, сокращения сроков временной администрации, совершенствование процесса работы с активами (с целью увеличения суммы чистых денежных поступлений от возврата активов) и предотвращения их вывода собственниками, участниками и/или руководителями банков, приведение принципов участия банковских учреждений в системе гарантирования вкладов физических лиц в соответствии с международными стандартами (принципами). Реализация задачи повышения институциональной способности Фонда усматривается в наделении Фонда компетенциями в централизации функций по выводу неплатежеспособных банков с рынка на уровне Фонда, проведении реструктуризации задолженности сроком до конца срока ликвидации банка и т.д.

Ключевые слова: система гарантирования вкладов физических лиц, институциональная ... Фонда гарантирования вкладов физических лиц.

Abstract. The article focuses on the need to increase the institutional capacity of the Deposit Guarantee Fund, which involves the possibility of accelerating the receipt by depositors of their funds, reducing the terms of the interim administration, improving the process of work with assets (in order to increase the amount of net cash inflows from assets returning), and making their extirpation impossible for owners, participants and / or bank executives, improving the principles of banking institutions participation in the system of guaranteeing deposits of individuals to the international standards (principles). The implementation the task of increasing the institutional capacity of the Fund is seen in allocation of the Fund's competencies regarding to centralization of functions for the withdrawal of insolvent banks from the market at the Fund level, Debt restructuring by the end of the term of the bank's liquidation etc.

Keywords: the system of guaranteeing deposits of individuals, the institutional capacity of the Guarantee Fund for individuals.

Постановка проблеми у загальному вигляді, її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями

Нинішня ситуація в банківському секторі України, яка супроводжується масовим виведенням з ринку не-

платоспроможних банків (зокрема, на 01.03.2017 р. під управлінням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб перебувало 89 банків, які були віднесені до категорії неплатоспроможних або щодо яких було прийнято рішення про ліквідацію відповідно до вимог Закону України «Про банки і банківську діяльність»), зумовлює необхідність

підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, завдяки якій очікується можливість прискорення отримання вкладниками їх коштів, скорочення строків тимчасової адміністрації, удосконалення процесу роботи з активами (з метою збільшення суми чистих грошових надходжень від повернення активів) та унеможливлення їх виведення власниками, учасниками та/або керівниками банків, приведення принципів участі банківських установ у системі гарантування вкладів фізичних осіб до міжнародних стандартів (принципів). Останні, зокрема, в тій чи іншій мірі викладені в низці міжнародних документів – зокрема, в Основних принципах Міжнародної асоціації страховиків депозитів для ефективних систем страхування депозитів, Директиві 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про схеми гарантування депозитів, Директиві 2014/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 квітня 2014 року, яка встановлює рамкові положення щодо врегулювання неплатоспроможності кредитних установ та інвестиційних компаній і вносить зміни до Директиви Ради 82/891/ЄЕС, до Директив 2001/24/ЄС, 2002/47/ЄС, 2004/25/ЄС, 2005/56/ЄС, 2007/36/ЄС, 2011/35/ЄС, 2012/30/ЄС і 2013/36/ЄС Європейського парламенту та Ради і до Регламентів Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 1093/2010 та (ЄС) №648/2012.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Проблематика страхування та гарантування вкладів населення у банківській системі займає чільне місце в наукових працях таких дослідників, як В.Д.Базилевич, Ю.М.Ведмідь, Т.А.Говорушко, О.О.Засядько, Р.В.Михайлюк, А.А.Мороз, І.Ю.Кисільова, В.Ф.Колесніченко, О.М.Колодізев, І.О.Лютий, В.Ю.Марчук, Ю.І.Нагорний, М.Ф.Пуховакіна, М.І.Савлук, А.С.Скірка, І.Г.Скоморович, Н.О.Славова, Т.С.Смовженко, Н.В.Ткаченко, В.М.Федосов, С.І.Юрій та інші. В таких працях всебічно досліджуються різні аспекти страхування банківських вкладів населення, включаючи діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, аналізується світовий досвід захисту прав вкладників. Разом із тим, притаманна нинішньому етапу суспільного розвитку активність на банківському ринку України, яка супроводжується масовим виведенням банків з ринку, об'єктивно вимагає поглиблення досліджень у цій сфері з метою вироблення підходів до зміцнення вітчизняної системи гарантування вкладів фізичних осіб, посилення її спроможності у напрямі захисту прав клієнтів банків у разі їх ліквідації, формування в останніх стійких поведінкових орієнтацій на користь організованих форм здійснення заощаджень, зокрема, у банківській системі.

Мета та завдання статті

Метою статті є визначення напрямів підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за рахунок наділення його додатковими правами, повноваженнями та компетенціями.

Виклад основного матеріалу дослідження

Виходячи з багатофункціональності системи гарантування вкладів громадян, яка полягає в захисті прав і законних

інтересів вкладників банків, зміцненні довіри до банківської системи України, стимулюванні залучення коштів у банківську систему України, забезпеченні ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків [1], актуалізується завдання забезпечення належного рівня фінансової спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо виконання покладеного на нього обов'язку відшкодування закладами. Реалізація цього завдання, у свою чергу, повною мірою залежить від інституційної спроможності Фонду, рівень якої, власне, позиціонує його як ключового суб'єкта, відповідального за забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку. Підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб слід розглядати також в контексті необхідності зменшення його залежності від кредитних ресурсів, зокрема, Національного банку України. Обсяг останніх, зокрема, у 2015 р. становив 9700 млн. грн. (з них – 41,7% незабезпечених), у 2016 р. – 9062 млн. грн. (з них – 45,9% незабезпечених). При цьому «за кредитами, наданими Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, станом на 31 грудня 2016 та 2015 років була встановлена процентна ставка 12,5%» [2, С. 39, 42, 71], що створює додатковий тиск на фінанси даного суб'єкта. В даній статті пропонується консолідований (з урахуванням власного бачення, а також узагальнення різноманітних пропозицій, сформульованих у відповідних проектах законодавчих актів, що знаходяться на розгляді у парламенті, які в тій чи іншій мірі поділяються нами [3; 4; 5]) погляд на шляхи підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на нинішньому етапі розвитку ринку банківських послуг.

Реалізація завдання підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб вбачається, насамперед, в:

зміні кваліфікаційного складу адміністративної ради Фонду;

наділенні Фонду компетенціями щодо: централізації функцій з виведення неплатоспроможних банків з ринку на рівні Фонду; проведення реструктуризації заборгованості строком до кінця строку ліквідації банку; здійснення переоцінки, актуалізації оцінки майна (активів) банку у будь-який проміжок часу з метою визначення їх актуальної вартості; списання майна (активів) банку, вартість якого не перевищує встановлену у законопроекті суму; збільшення розміру базової річної ставки регулярного збору за результатами тестування системи гарантування вкладів фізичних осіб; надання та позбавлення банків статусу тимчасового учасника Фонду гарантування вкладів фізичних, гарантуючи відшкодування за коштами, які були залучені банком до дати прийняття такого рішення; проведення перевірки баз даних про вкладників та здійснення моніторингу проведення банківських операцій банками, не віднесеними до категорії проблемних, проте фінансових стан яких погіршується; реалізації майна (активів) банку ще на стадії тимчасової адміністрації з метою збереження їх якості та вартості;

зменшенні термінів виплати відшкодування коштів вкладникам;

удосконаленні механізму фінансування Фонду;

запровадженні запобіжників здійснення фіктивних операцій, спрямованих на зміну черговості задоволення вимог кредиторів;

виключенні можливості визнавати операції, що призвели до збільшення витрат, пов'язаних із виведенням банку з ринку, нікчемними;

удосконаленні процедур сприяння Фонду у зверненні стягнення з пов'язаних із банком осіб, які нанесли шкоду владникам/банку, запобіганні виведення власниками банків активів та блокування реалізації майна (активів) банків, що знаходяться під управлінням Фонду.

Для забезпечення належної реалізації поставлених завдань вбачається доцільним розширення функцій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, зокрема, за рахунок наділення його правами: здійснення нагляду за виконанням вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або ліквідації; позасудового врегулювання порушених прав та законних інтересів вкладників; встановлення методики розрахунку регулярного збору у вигляді диференційованого збору; здійснення моніторингу діяльності банку; вжиття під час виведення неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку заходів, спрямованих на виявлення та документування дій пов'язаних з таким банком осіб та інших осіб стосовно нього, якими було завдано збитки та/або які призвели до його неплатоспроможності.

При цьому до додаткових повноважень адміністративної ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб доцільно віднести: погодження рішення виконавчої дирекції про встановлення розміру базової річної ставки регулярного збору, відмінного від базового; встановлення обмеження щодо розміру заставленого майна (активів) банків, на яке може бути звернено стягнення за цільовою позикою Фонду або погашення кредиторських вимог за рахунок майна (активів) банку; погодження рішення виконавчої дирекції Фонду про надання/позбавлення банку статусу тимчасового учасника Фонду; затвердження рішення виконавчої дирекції Фонду про списання майна (активів) банку.

Суттєвого розширення повноважень, як вбачається, потребує і виконавча дирекція Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, зокрема, у сферах забезпечення діяльності Фонду, визначення джерел його фінансування, забезпечення відшкодування коштів за вкладами, виведення неплатоспроможних банків з ринку. Такими додатковими повноваженнями виглядає доцільним визначити такі: прийняття рішень про звернення стягнення на заставлене майно (активи) банків за цільовою позикою Фонду або погашення кредиторських вимог за рахунок майна (активів) банку в межах розміру, встановленого адміністративною радою Фонду, встановлення розміру базової річної ставки регулярного збору, відмінного від того, який учасник Фонду зобов'язаний нараховувати станом на останній робочий день кожного кварталу, надання/позбавлення банку статусу тимчасового учасника Фонду, ініціювання перед Національним банком України питання щодо застосування до банку заходів впливу, запровадження особливого контролю за діяльністю банку та призначення куратора; затвердження порядку визначення банків-агентів, переліку банків-агентів; подання на розгляд адміністративної ради Фонду пропозицій щодо збільшення граничного розміру відшкодування коштів за вкладами; встановлення особливостей виконання банками, віднесеними до категорії непла-

тоспроможних, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та затвердження порядку здійснення ним контролю за неплатоспроможними банками у зазначеній сфері; прийняття рішення про залучення установ за окремими договорами для проведення аудиторських перевірок та/або експертиз щодо окремих питань діяльності неплатоспроможного банку або банку, що ліквідується, за рахунок коштів банку; надання цільової позики банку для оплати витрат на проведення аудиторської перевірки та/або експертизи; встановлення правил та процедур продажу організаторами торгівлі активів (майна) банків, що ліквідуються; визначення предмету та умов перевірок неплатоспроможного банку або банку, що ліквідується, спрямованих на виявлення та документування дій пов'язаних з банком осіб та інших осіб стосовно такого банку, якими було завдано збитки та/або які призвели до його неплатоспроможності.

Важливим видається питання зміни змісту періодичних перевірок діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб службою внутрішнього аудиту. Якщо сьогодні, згідно з вимогами чинного законодавства, такі перевірки здійснюються на предмет дотримання вимог законодавства, нормативно-правових актів Фонду та рішень органів управління Фонду, то в найближчій перспективі вони, на нашу думку, мають бути переорієнтовані на оцінювання ефективності та результативності систем та процесів управління ризиками. Такий підхід спрямований на створення постійно діючої системи оперативної діагностики відповідної управлінської та аналітичної діяльності Фонду, оцінки її з точки зору спроможності передбачення та, відповідно, запобігання виникненню тих чи інших ризиків, оперативне корегування такої діяльності з метою недопущення або ж мінімізації наслідків деструктивних змін в банківській системі.

В контексті управління такими ризиками вбачається доцільним надати Фонду гарантування вкладів фізичних осіб право вимагати від банку дотримання вимог законодавства та нормативно-правових актів Фонду для уникнення або подолання небажаних наслідків, що можуть поставити під загрозу безпеку коштів вкладників. У разі ігнорування банком таких вимог та/або при досягненні банком показника граничного значення ступеню ризику банку, встановленого виконавчою дирекцією Фонду та погодженого з Національним банком України, Фонд має бути наділений правом надання такому банку статусу тимчасового учасника Фонду. Набутий у такий спосіб статус банку має означати відсутність гарантії з боку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб, що були залучені, зокрема, за договорами, укладеними з часу та дати набуття таким банком статусу тимчасового учасника Фонду, та за діючими договорами з часу та дати набуття таким банком статусу тимчасового учасника Фонду, а також те, що кошти, залучені за такими договорами, відшкодовуються у загальному порядку та черговості. Гарантії при цьому мають поширюватися лише на відшкодування коштів, які фактично отримані на рахунки до часу та дати набуття відповідним банком статусу тимчасового учасника Фонду, а також які фактично отримані на рахунки з часу та дати набуття банком статусу тимчасового учасника Фонду для виплати заробітної плати, авторської винагороди, відшкодування шкоди, заподіяної життю та

здоров'ю працівників банку, аліментів, пенсій, стипендій, інших соціальних виплат, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, ушкодженням здоров'я або смертю тощо, допомоги по тимчасовій непрацездатності, допомоги по вагітності та пологах, що надійшли на спеціальний рахунок у банку, відкриття якого передбачено законодавством України для юридичної особи.

Лише після позбавлення банку статусу тимчасового учасника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, залучені таким банком вклади можуть гарантуватися відповідно до загального порядку надання гарантій за вкладом, а саме – «Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування коштів за його вкладом. Розрахунок суми відшкодування здійснюється на дату, що передує дню початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладом, встановленого на цей день, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладом не може бути меншою 200000 гривень. Адміністративна рада Фонду не має права приймати рішення про зменшення граничної суми відшкодування коштів за вкладом» [1]. При цьому розрахунок суми відшкодування має здійснюватися на дату, що передує дню початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладом, встановленого на цю дату, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Аналогічний порядок відшкодування коштів за вкладом доцільно поширити і на випадок віднесення банку, якому наданий статус тимчасового учасника Фонду, до категорії неплатоспроможних.

З метою належного інформування вкладників щодо поточного статусу банку виглядає доцільним встановлення для банку, якому надано статус тимчасового учасника Фонду, обов'язку оприлюднення інформації щодо надання йому такого статусу та збереження публічного статусу такої інформації протягом усього терміну перебування банку у статусі тимчасового учасника Фонду, а також попередження у письмовій формі фізичних осіб при укладенні з ними нових договорів на залучення вкладів та залученні коштів за діючими договорами, що Фонд не гарантує (або ж частково не гарантує) відшкодування за цими вкладом на умовах Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Вбачається доцільним також надати Фонду гарантування вкладів фізичних осіб права корегування розміру базової річної ставки регулярного збору (який становить 0,5% бази нарахування в національній валюті та 0,8% бази нарахування в іноземній валюті) за результатами стрес-тестування банку.

Певного удосконалення потребують процедури передачі зобов'язань неплатоспроможного банку за двома і більше гарантованими вкладом перед однією і тією ж особою, загальний розмір яких перевищує гарантований Фондом розмір відшкодування, приймаючому та перехідному банкам. Виглядає доцільним передбачити, що кожне таке зобов'язання передається приймаючому/перехідному банку частково після пропорційного зменшення кожного вкладу. При цьому приймаючому/перехідному банку слід надати право прийняти рішення про зменшення/збільшення розміру процентів за зобов'язаннями, отриманими від неплатоспроможного банку. Така зміна розміру процентів має бути однаковою за кожним вкладом в межах кожної окремої черги зобов'язань, що були передані приймаю-

чому/перехідному банку. Новий розмір процентів може застосовуватись до таких зобов'язань з певною пролонгацією у часі, наприклад, не раніше ніж через місяць з дати направлення відповідного письмового повідомлення вкладнику. Останні, у свою чергу, у разі незгоди з новим розміром процентів за зобов'язаннями мають письмово повідомити банк та повинні мати право до закінчення строку початку застосування нового розміру процентів отримати свої кошти у готівковій чи безготівковій формі (на вибір вкладника) без сплати жодних штрафних та інших санкцій (у тому числі перерахунку вже нарахованих процентів). У разі неповідомлення вкладником письмово про свою незгоду з новим розміром процентів за зобов'язаннями та про порядок отримання ним своїх коштів у встановлений строк слід вважати, що такий вкладник погодив встановлений розмір процентів за зобов'язаннями. При цьому такий вкладник повинен мати право в будь-який момент отримати повністю або частково свої кошти за вкладом без сплати жодних штрафних чи інших санкцій, але з урахуванням нового розміру процентів, що був застосований.

На приймаючий/перехідний банк, якому передані всі або частина активів, всі або частина зобов'язань неплатоспроможного банку в процесі виведення його з ринку, слід покласти обов'язок щодо проведення ідентифікації, верифікації та вивчення осіб, які стали клієнтами банку в результаті такої передачі, протягом певного (наприклад, тримісячного) періоду з дати передачі права вимоги за кредитами та/або зобов'язання за вкладом вкладників. Для цього приймаючому/перехідному банку слід надати право витребувати, а клієнту (представнику клієнта) встановити обов'язок надати у визначений банком строк інформацію (офіційні документи), необхідні для здійснення ідентифікації, верифікації та вивчення таких клієнтів. У разі ненадання клієнтом (представником клієнта) у визначений банком строк відповідної інформації (офіційних документів) банк зобов'язаний відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції щодо такого клієнта.

Виплата Фондом гарантування вкладів фізичних осіб гарантованих сум відшкодування може здійснюватися не лише особисто або через банки-агенти, що здійснюють такі виплати в готівковій чи безготівковій формі (за вибором вкладника), але й безпосередньо шляхом перерахування коштів на рахунок, вказаний вкладником у відповідній заяві до Фонду/повідомленні банку.

Особливе місце в підвищенні інституційної спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб належить його компетенції у сфері здійснення перевірок банків. У цьому напрямі вбачається доцільним забезпечення доступу Фонду до банківських документів, інформаційних систем банку, на підставі яких можна оцінювати ступінь ризику банку. У разі досягнення банком показника граничного значення ступеню ризику банку, визначеного виконавчою дирекцією Фонду та погодженого з Національним банком України, Фонд слід наділити правом призначення осіб, до повноважень яких належить проведення моніторингу стану дотримання банком вимог порядку формування та ведення баз даних про вкладників, ознайомлення та збір врегулювання такого банку для потенційного виведення його з ринку, оцінка активів банку, яка використовується при підготовці проекту плану врегулювання.

Вбачається доцільним надання Фонду права зняття об'явлення на заставне майно боржника банку в разі погашення ним в повному обсязі суми заборгованості (у разі наявності рішення суду щодо стягнення заборгованості, що вступило в силу – в повному обсязі суми заборгованості, встановленої таким рішенням). При цьому заборгованість, яка залишається після виконання боржником рішення суду, повинна визнаватися безнадійною до повернення та підлягати списанню.

З метою підвищення фінансової спроможності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо виконання зобов'язань перед вкладниками вбачається доцільним врегулювати порядок черговості задоволення вимог Фонду. У цьому напрямі доцільно передбачити позачергове задоволення вимог Фонду у разі, якщо його вимоги, які підлягають задоволенню у третю чергу, виникли після початку задоволення вимог наступних черг. При цьому Фонду слід надати право отримати задоволення своїх вимог за рахунок майна банку, яке може бути використано в його господарській (операційній) діяльності.

Слід також встановити, що ліквідація банку не може бути підставою для закінчення судового розгляду на підставі поданого Фондом позову до власника істотної участі, учасника та/або керівника банку, а також підставою для звільнення від відповідальності такої особи, дії або бездіяльності якої призвели до заподіяння кредиторам та/або банку шкоди, та/або яка внаслідок таких дій або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що підвищення інституційної спроможності Фонду гарантування фізичних осіб є адекватним кроком в умовах зростання ощадної активності населення (зокрема, розмір депозитів домашніх господарств у банках у 2015 р. становив 410895 млн. грн., у 2016 р. – 444676 млн. грн., станом на липень 2017 р. – 448291 млн. грн. [6]), підтримання якої, з метою залучення «довгих» грошей у банківську систему, можливе за наявності високої довіри до неї. Завдяки пропонованим заходами вбачається можливим забезпечити не лише підвищення довіри наявних та потенційних вкладників до банків, але й розглядати варіант підвищення суми відшкодування за вкладами у недалекій перспективі. Адже завдяки лише системному підходу до удосконалення системи гарантування вкладів населення можливо сформулювати належну мотиваційну поведінку у громадян, орієнтовану на домінуючу в власній ощадній політиці саме організованої форми заощаджень, що своїм наслідком повинно супроводжуватися вигодами як для індивіда, так і для фінансової установи. Власне, така постановка питання зумовлює необмежений простір для подальших досліджень у даній сфері суспільних відносин.

Список літератури

1. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23 лютого 2012 року / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 50, ст. 564 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/4452-17/print>
2. Консолідована фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року / Національний банк України. – 72 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47406865>
3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності виведення банків з ринку, продажу активів банків, а також адаптації до міжнародних стандартів та актів зако-

нодавства ЄС / реєстр. № 6273 від 31.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=

4. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав вкладників, відновлення довіри до банківської системи України, підвищення ефективності виведення банків з ринку а також адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС / реєстр. № 6273-1 від 18.04.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=

5. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення довіри до банківської системи України та гарантій захисту права власності, адаптації до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС / реєстр. № 6273-2 від 18.04.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=

6. Грошово-кредитна статистика / Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

References

1. The Law of Ukraine «On the System of Guaranteeing Individuals Deposits» (2012). Supreme Council (VVR), 2012, № 50, Art. 564, dated 23 February 2012, № 4452-VII. <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/4452-17/print>
2. Consolidated Financial Statements for the year ended December 31, 2016 (2016)/ National Bank of Ukraine/ <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47406865>
3. Draft Law on Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine to Increase the Effectiveness of Removing Banks from the Market, Selling Assets of Banks, as well as Adapting to International Standards and Acts of EU Legislation (2017). Supreme Council (VVR), register. № 6273, dated March 31, 2017. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=
4. Draft Law on amendments to certain legislative acts of Ukraine regarding the protection of depositors' rights, restoration of confidence in the banking system of Ukraine, increase of the efficiency of withdrawal of banks from the market and adaptation to international standards and acts of EU legislation (2017). Supreme Council (VVR), register. № 6273-1, dated April 18, 2017. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=
5. Draft Law on Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Restoration of Trust in the Ukrainian Banking System and Guarantees of Protection of Ownership, Adaptation to International Standards and Acts of EU Legislation (2017). Supreme Council (VVR), register. № 6273-2, dated April 18, 2017. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1_J?ses=10009&num_s=2&num=6273&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=
6. Monetary statistics (2017). National Bank of Ukraine. <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>